

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Žumberk.

Mej vprašanji, katera so ostala nerešena tudi še po carskem manifestu od 15. jul. t. l., ki je v principu določil spojenje Vojniške krajine s hrvatsko materjo-zemljo, nahaja se tudi vprašanje, katero se tiče v prvi vrsti naše kranjske dežele. To je vprašanje gledé tistega ob kranjskeji meji ležečega oddelka nekdanje Vojniške krajine, ki je obsegal žumberški okraj ali žumberško stotnijo. Hrvatje zahtevajo, da se združi s Hrvatsko tudi ta kos nekdanje krajine, češ, da je to hrvatska zemlja. Cislajtanska vlada pak se ustavlja temu in trdi, opiraje se na zgodovino, da žumberški okraj spada h Kranjskeji. Razprava o tej stvari se vleče uže mnogo let, sprožena je bila namreč 1872. leta a še danes nij dognana. Oficijozni listi so izrečno naglašali, da vteloavljenje Vojniške krajine v obče nikakor ne prejudicira vprašanju zaradi Žumberka, katero bodo zakonito uravnali postavodajni faktorji. To bi se bilo pač uže lahko zgodilo, če bi se bila naša vlada v minolih devetih letih kaj brigala za to. Stoprav spojitba krajine je znova omajala „žumberško pitanje“. Hrvatje silen napor delajo, da bi si osvojili „dični Žumberak, to gnezdo hrvatskih junaka“, in hrvatski povestničar g. Radoslav Lopašič je, kakor smo uže jedenkrat omenili, spisal in priobčil obširno razpravo o Žumberku, v katerej z velikim navdušenjem in patrijotičnim trudoljubjem zagovarja hrvatsko stališče. Bog ne daj, da bi mi namerjali na tem mestu spuščati se v kritično pretresanje te razprave: to bi zdaj še nič ne koristilo, nego k večjemu po nepotrebnem ogrelo naše sosede Hrvate; vrhu tega smo preverjeni, da se bodo te zadeve temeljito poprijeli tisti, ki so za to pozvani. Deželni zbor kranjski bode, kadar se zopet

snide, izvestno tudi o tej stvari izpregovoril tehtno besedo, ne, ker je povračilo Žumberka morda neizmerno važno za našo deželo, ampak, ker je dolžnost deželnega zastopa, da se potegne za staro pravo. Hrvatje našeji vladi sila za zlo jemljejo, da se ne udá njihovej terjatvi in govoré o „njemačkom gladu“. Kar se tega tiče, tu pač nij govora o „Nemštvu“, kajti Žumberk ima stopiti se s Kranjsko, to je, vrniti se jej, pa Kranjska, slava Bogu, nij nemška niti nikoli ne bode, če Bog dá in sreča junaška! Hrvatje se sklicujejo na to, da v Žumberku „neima nego Hrvata“; to sicer gotovo še nij nikakeršen argument, da bi se zbog tega Žumberk moral priklopiti trojednej kraljevini, saj so Hrvatje tudi v Istri, a glede narodnosti se Žumberčanom nij ničesa bati, če se žumberški okraj zjediní s Kranjsko: oni bodo tudi potem ostali Hrvatje, ostali — Slovani. —

Žumberški okraj sicer nij velik; par štirjaških milj gorate, malo rodovitne zemlje ne bode Kranjskeji prinašalo neizmerne dobička; isto tako ne bomo toliko na boljem, če se število naših deželanov pomnoži za kacic 5000 duš. Privoščili bi vse to Hrvatom, če bi njihovo „pravo“ bilo res tako trdno osnovano. A ker se naše pravo naslanja na imenitna zgodovinska dokazila, ne smemo lehkomišelnó odpovedati se mu nego domoljubna dolžnost nas veže, da je branimó pa ni za las ne odstopimo od njega. S tem ne bodi rečeno, da se mora Kranjskeji vrniti baš žumberške nekdanje graščine svet; če je Hrvatom toliko na njem ležeče, dobro, naj ga imajo, vprašanje je le, s čim nam ga hoté kompensirati. O tem bode dorazumljenje uže mogoče, da imajo le Hrvatje resno dobro v oljo. Se vé, ako bodo oni vedno le trdili svojo, ter si oči tiščali in ušesa, da ne bi nič čuli ni vi-

deli o naših pravicah, ondu dorazumljenje ne bode lahko mogoče in stvar se bode morala — razsoditi. Kdo bode po razsodbi na boljem, to se ne vé. Za nas ne stoji slabo ta stvar. Faktum je, da so kranjske vojvodije stanovi leta 1535. bosanskim uskokom dovolili, ka so se naselili na opustošenem svetu pod žumberžkim gradom, ki so ga razrušili divji Turki; prepustili so kranjski stanovi ubežnikom vse pogorje na meji od Kulpe do Brigane zato, da bi novi naseljenci deželo čuvali in branili pred turškimi napadi. S časom se je okraj organizoval vojaški a vzdržavali so ga kranjski in koroški stanovi, a smatral se je vedno pristojnim h Kranjskeji. Stoprav v 18. stoletji se je žumberški okraj v upravnem oziru odredil in pridejal vojniškeji krajini, pa ne da bi bil vsled tega prestal biti kranjska zemlja.

Ker zdaj Vojniške krajine nij več, torej se mora Žumberk tudi gledé uprave spet spojit s Kranjsko. Če ga pa Hrvatje hoté imeti zá-se, naj se pogodé z njo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. avgusta.

Kranjski deželni zbor se skliče v dan 24. septembra. — Težko je, satire ne pisati! Koliko hrupa in vriša so napravili v **ustavovernej** žurnalistiki desetaki, na katerih je bilo pisano: to plati deset zlatih. Ustavoverci so koj prišli v umazane svoje roke pero, pomakali ga v gnojnico in ščuvali na Cehe, potem pa so se oblekli v črno obleko in jeli klicati na pomoč banko in jo pridušali, naj takih desetakov ne sprejema. Toda Dunajevski je izdal naredbo za Cislajtanijo, vsled katere se morajo sprejemati taki desetaki pri vseh kasah. Res, da je ta naredba imela le kratko življenje. Generalni vest avstro-ogerske

Listek.

Kdor išče, ta najde.

(Spisal F. S.)

Gospod urednik! Pregovor pravi: Kdor išče, ta najde. Ta zlata vredni izrek je le presničen, posebno takrat, kadar človek kaj nepotrebnega išče. Vpraša se: Kaj pa je nepotrebno? Jaz bi na to vprašanje tako-le odgovoril: „Nepotreben je kruh, kadar je kdo sit; nepotrebno je vino, kadar začenja v glavo lezti; nepotrebna je pipa mladeniču; nepotrebna je palica pridnemu učencu, itd. brez konca in kraja. Skoraj sem bil zašel. Posebno zaljubljeni ljudje pogosto kaj iščejo, kar po vsej sili najti hočejo.

Naj Vam tukaj četrero bolj podučnih nego zabavnih prigodbic navedem.

Iskal in našel je ón fant v Solkanu, ki je lezel po lestvi k oknu svoje ljubice. Zgodovina nam sicer ne pove, ali ga je imela ljubica kaj rada ali ne; le toliko je gotovo, da je padel z lestve, in se tako pobil, da so ga morali v bólnico prinesti. Našel je, česar je iskal. Da bi ga bila vender britka izkušnja izučila!

*

Mladi ljudje, zlasti dijaki, imajo vsak o svojem času neko čudno, da ne rečem, kužno bolezen. Nečesa jim manjka; ali česa, tega ne vedo prav. Težko glavo imajo, in le na zrak, na plano jih vleče. A niti pod milim nebom jim nij dobro; obnašajo se, kakor bi česa iskali.

Srečam nedavno nekega dijaka te vrste, zdel se mi je jako sumljiv. Stopim za njim, da vidim, kake misli mu rojijo po učeneji glavi. Vêdel se je res sumljivo. Vsak trenutek izvlačil je nekaj uri podobnega iz žepa, zrl naprej

in obračal se in z glavo majal. Tu se prikaže, ne vem prav, na vzhodnej ali na zahodnej strani, neka stvar, ki je, kakor bomo koj videli, nad vse zanimala nadpolnega mladeniča. Nij več gledal na uro, nij se več oziral, nego kar na ravnost in brez ovinkov se je bližal svojemu cilju, cilj pa njemu. Ko se dijak in njegov cilj drug drugemu približata, zapazil sem srčen pozdrav in hladen odzdrav. Vedel sem koj, kako bolezen ima ta nesrečni (v tem trenutku je bil še srečen) — ta nesrečni mladenič. Cilj se pomika naprej, dijak pa koraka ves zamišljen za njim, in jaz za dijakom. To smo bili trojica! Pridemo uže bolj v stran mesta. Cilj zgine v neko hišo. Na želodci bolni dijak se približa počasnim korakom do vežnih vrat one hiše. Mislim sem uže, da je vse pri kraju. Pa glej! Odskočil je, kakor bi ga bila kača pičila, za par korakov, in vodene kaplje mu kapljajo s klobuka in

banke je sklenil, da se taki desetaki sprejemajo le še do 15. septembra, pozneje pa se bode moralo plačati pri zmenjavi teh popisanih desetakov 5 kr. Dunajevskega naredba je torej uničena. Koliko veselja v ustavovernej žurnalistiki! „Dt. Ztg.“ radosti pijana vpije: „Kaj se v Avstriji vse doživi . . . predpust v poletji!“ No, pustimo jim to nedolžno veselje in vprašajmo se raji, imajo li res kaj uzroka veseliti se. Se ve da, če jim je muha konj, potem ga imajo! Kaj pa so dosegli? Nič, čisto nič! Desetaki ti se bodo sprejemali do 15. septembra tako kot do zdaj, po 15. septembru pa se bode moralo dati pet bornih krajcarjev in desetaki se bodo vendar le še sprejemali. Kako kratkovidna, če ne hudobna, je ta ustavoverska zalega, ker iz vsakega še tako malenkostnega dogodka hoče izvajati najimenitnejše posledice, kovati záse političen kapital. Sicer pa prosit!

Aroganca „zatiranih“ Nemcev v Avstriji prestopa uže vse meje, povsod hoté napraviti razpor, in to vse z namenom, da bi laglje grdili Slovane avstrijske in svetu kazali tepeno svoje hrbtišče. Dne 2. t. m. so zopet „zatirani“ Nemci pouzročili v Brnu v Moravski nered. V gostilničnem vrtu „Besedni dum“ je bilo zbrano mnogo gostov, godba je igrala nemške in slovanske pesni in tudi čardaš nij izostal. Naposled pa je godba zaigrala tudi „Wacht am Rhein“. Navzočni Nemci so jeli vpiti: „Živio Nemčija“ in zahtevali, da se mora „Wacht am Rhein“ ponavljati! Umeje se, da je tako arogantno obnašanje moralo razgreti Moravce. In take reči se gode v deželi kjer je dve tretini Slovanov.

Iz Zagreba se brzojavno poroča v „Politik“, da misli vlada razpustiti mestno zastopstvo v slučaju, če se izvoli župan iz opozicije. Sicer pa se trdi, da se bode volitev župana odpravila in da se oskrbovanje mesta položi v roke vladnega komisarja.

Vnanje države.

Te dni govoril je v Francoskej v Toursu Gambetta pred svojimi volilci in razvil svoj program. Po tem njegovem programu se mora senat reformirati z revizijo ustave, dalje je dejal Gambetta, da se mora vstvariti večina, ki bode ugajala volji francoskega ljudstva.

V angleških listih se beró razne sodbé o zadnjem Bradlaughovej aféri v spodnji zbornici. „Times“ menijo, da se mora vprašanje o prisegi rešiti na zakonodajnej poti. „Daily Telegraph“ pa jezno kliče: „Je to ponosni vzor vseh parlamentov na svetu?“ — V gorenjej zbornici razpravlja se irska deželna bila in stavljenih je navzlic upiranju in nasprotovanju vlade mnogo predlogov o spremembi in več se jih je uže tudi sprejelo.

Irski poslanec Parnell govoril je v ponedeljek v zborovanji deželne lige in stavil je nasvet, naj bi se sešel v dan 15. septembra v Dublinu irski narodni konvent, ki naj bi razpravljal, kako bi se najlaglje irskemu ljudstvu

ohranilo ozemlje. On je najemnikom svetoval, naj ne verujejo deželnej bili.

Dopisi.

Iz Žužemberka 3. avgusta. [Izv. dop.] (Narodni gasilci. Naš g. župan.) Od vseh krajev, koder biva mili naš slovenski rod, dobivamo dan za dnevom v cenjenih naših slovenskih časnikih vesela poročila da je uže davno napočila doba naradnega zavedanja, slovenskega mišljenja. Žal, da tega nijsmo mogli do zdaj trditi o trgu, ki šteje 1100 duš, o Žužemberku. Lahko bi bil tudi naš trg uže davno posnemal svoje vrstnike, ali žalostne naše razmere so vse to ovirale; danes pa smemo vendar jedenkrat z veseljem vsklikniti: Žužemberk ustaja — vzdihla! Osnovalo se je namreč tukaj dne 31 p. m. prvo društvo — požarna bramba; čakamo samo še potrdila od dotičnih oblastnij in videli bomo žužemberške požarne brambovce. Prvi korak je storjen in z veseljem ga pozdravljamo, posebno zavoljo tega, ker se vse vrši v narodnem duhu; upajmo pa, da ne bomo samo pri tem ostali, ampak da bomo še naprej korakali po pričetej poti, da dospemo do narodnega svetlišča, do čitalnice. Le-ta nam vendar ostane še pium desiderium. Pa veselimo se prvega koraka in bodimo hvaležni osnovateljem prvega društva, gospodoma Ig. Pehaniju in Jul. De-reaniju. Slava jima in hvala za njiju trud!

To so naše vesele razmere, ki nas navdušujejo k daljnemu delovanju; imamo pa tudi žalostne, katerih uzrok je naš nemškutarski g. župan. Gotovo vam je ta mož še od zadnjih volitev v državni zbor znan; kakor takrat pri volitvah, tako se obnaša še dandanes. Žalostno zares za naš trg, da ima tacega moža na čelu. Spodobi se gotovo, da župan za občino po očetovsko skrbi, saj on jej je oče, on vodja. Tudi naš g. župan vé to pravilo. Kako pa izpolnjuje to dolžnost, bi me kdo vprašal? Tako-le! Mislil je menda ljubeznjivi naš g. župan zadnjo nedeljo (31. pr. m.) na gori navedeno pravilo. Prva moja dolžnost kot očetu in županu je skrb za občno blagost mojih ovčic. Te ovčice pa bodo znabiti danes predolgo čule — meril je namreč čas po svojej šegi in navadi — jutri pa bodo zaspale. Kdo jih bode budil? Kdo drug, kot jaz, saj sem jim oče! Dobro, jaz torej moram čuti, da jih točno pokličem na pašo, na delo. Tako je tudi storil, čul je po svojej starej navadi pri kozarci do bre kapljice Čas je, da jih pokličem. Pa kako? Ob treh zjutraj se je naš g.

župan z navadnimi fanti začel — pretepati. Nastalo je strašno vpitje, g. župan je izvrstno izpolnil svojo nalogo, ljudje so bili vsi na jedenkrat na nogah! Lep prizor jim je bil pred očmi!

Ne bom na dalje popisoval delovanja g. župana pri tem pretepu; dosti, da vemo faktum. Vas pa poštene žužemberške može povprašam: Kako dolgo boste mirno trpeli, da bo vaš g. župan napajal ljudi, da potem prouzročujejo ponočni nemir? Hočete-li, da vam še nadalje stoji na čelu tak človek? Mar nij mej vami dosti vrlih možakov, ki imajo srce za ljudstvo, ki so sposobni za to preimenitno stopnjo? Občinske volitve so pred durmi! Vzdrnite se! Izbudite se! Rešite čast svojega trga in cele občine!

Z Rake 4. avgusta. [Izv. dopis.] (P o-žari.) Tudi iz našega kraja imam poročati prežalostno novost. V torek dopoldne ob 10. uri je v vasi na Gmajni neki štiri leta star deček z gorečo trsko zažgal kozolec, ki je bil z žitom in krmo napolnjen. Še ne čez dva dni, t. j. 3. t. m. nekoliko pred polunočjo nas spet plat zvona in vpitje „ogenj!“ izbudi iz spanja. Gorelo je pol ure od Rake v Dolenjej vasi pri posestniku Martinu Metelku. Pogoreli so trije hlevi, hiša in z raznim živežem napolnena kašča. Škode je do 3000 gold., a najžalostnejše je, da sta tudi oba gospodarjeva sina Martin in Janez speča na hlevu zgorela. Martin je bil 17, Janez pa 15 let star. Nij se dobilo družega s pogorišča, kakor popolnem spečeno drobovje in hrbtišče. Kdo more popisati žalost nesrečnih starišev! Zgorelo je tudi 5 prašičev in 25 puranov. Goreti je začelo na hlevu, kjer sta nesrečna dečka spala. Gotovo je jeden izmej njiju zanetil s tobakom. Sreča je bila, da nij vlekel veter. Lahko bi se bila vnela druga poslopja, kakor polni kozolci in skednji.

Posebna hvala gre vrlim, neustrašenim Račanom in gospodom žandarmom, ki so bili hitro na mestu; oni so ubranili, da se požar nij razširil.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mesarji) vložili so pri mestnem magistratu prošnjo, naj se odpravi, kadar bo odprta klavnica, tarifa govejega mesa, katero določuje mestni magistrat. Razen tega prosijo, naj se taksa za klanje telet od 50 kr. zniža na 30 kr., dalje naj se jim dovoli rabiti hleve klavnice 48 ur za klanje pripravljene živine in naposled naj se jim pre-

sukinje. Zdramil ga je bil korec vode pljusknjivši z vso silo ob njegovo blede lice. Nu, sem si mislil, našel je, česar je toliko časa iskal; in vedel sem bil, da nij mene nič doletelo.

Premišljeval sem, kak izraz bi se prilegal temu bolestnemu iskanju. In menim, da sem ga našel. „Petošolska ljubez—“, ej, „petošolska bolezen“, sem hotel reči. —

Dan pozneje sem ga zopet videl. Bil nij več zamišljen, nij več iskal svojega cilja, in nekako hvaležno se mi je nasmehljaj, ko sva se srečala. Imel je zopet zdrav želodec.

Nedavno sem bil v bližnjaj vasi na sprehodu. Vračajoč se v mesto opazim nekaj človeku podobnega pred seboj! Tej človeškej stvari se pa nikakor nij mudilo. Navadni ljudje hodimo po cestah ali koder si bodi naravnost naprej, brez ovinkov, če nij luž niti blata. Blata nij bilo, luž pa še menj, ker bilo je

suho vreme. Čudno se mi je zdelo, kaj naj to pomeni. Precej se domislim, da utegne to kak „irredentovec“ biti, ki meri cesto, da bi videl, če je povsod jednako široka, da poroča potem italijanskemu generalstabu. In kakor bi mu širjava ceste ne bila prav po godu, pogledoval je včasih v zvezdnato nebo in stopal par korakov nazaj. To mora kak zvezdoznanec biti, si mislim. A tudi v tem sem se motil. Kaj velja, ta človek išče krajcar, se domislim, ker pogledoval je tudi globoko uklanjaje se na cesto.

Kar na jedenkrat ga zmanjka! Izginil mi je bil izpred očíj, in le zamolkla furlanska kletvina donela mi je ne prav prijetno na moje pošteno slovensko uho. Spreobrnil se je bil v cestni jarek, šel je bil vasovat k muzikaličnim žabam. Pomagam revežu iz jarka, kar gotovo nij bilo majhno delo.

Še majhen paglavec hodil sem doma v

malej gorskej vasi v šolo. Naš učitelj je bil g. kaplan, pomočnik njegov pa cerkovnik ali organist, kakor se je sam rad imenoval, mož silno potrpežljiv pa hud tudi, kadar mu je bilo kaj odveč. Dva izmej nas, oba uže precej odrasla, sta bila posebno neporedna, Tone Sever in Anže Burja. Bila sta, ali boljše rečeno, bili smo pogosto zaprti, ker se nijsmo, da bi rekel, prav pošteno vedli pred šolo ali po šoli domov grede. Jedenkrat, ne vem uže prav, kedaj je bilo, jedenkrat tedaj smo bili zaprti; tudi Burja in Sever sta ostala v šoli. Ker pa šolska vrata nijso ključanice imela, moral nas je cerkovnik čuvati. Slučajno se primeri, da so ga klicali h krstu. Odšel je. Ostali smo sami. Lehko nam bi bilo ubežati; pa bali smo se palice in vrhu tega se nam nij slabo godilo. Vsaj pasti nij bilo treba doma. Prigodi se pa, da se Burja in Sever sprimeta. Burja zagradi Severja in ga zloži na tla. Ravsala in kavsala ste se; mi pa smo

pusti za zdanjo najmovino rabiti novo ledenico v klavnici in staro mestno na cesarja Jožefa trgu. Tudi prosijo naj mestni magistrat gleda strogo na to, da se potem ne bode uvažala mrtva živina z dežele.

— (Svečanost v Logatci.) Nakaznice za železnične vozne listke po znižani ceni se samo še do 11. ure danes dopoludne dobijo pri g. Gebi v slonovih ulicah. Ker je vreme jako ugodno, se nadajamo, da se bode obilo občinstva udeležilo slavnosti.

— (Z Bohinjske Bistrice) se je včeraj brzojavilo, da se je dopoludne podrla komaj dozidana farna cerkev. Več ljudij je podsutih.

— (Tatove), kateri so uže dalje časa v mestnej kopeli iz kabin kradli prstane, denar in druge stvari tistim, ki so se kopali, je policija zadnji petek zasačila in dela pod ključ.

— (Mrtvega otroka) v škatli je našel pred št. Petersko kasarno vojak domačega polka in ga prinesel k policiji. Otrok je bil še le 5 mesecev star. Brezvestna mati ga je zaprla v škatljo in vrgla v Ljubljano, plitva voda je pa škatljo kmalu zanesla na breg.

— (Umrli) je predvčeranjem v Trstu znani rodoljub g. Matija Žvanut v 46. letu svoje starosti. Bolehal je uže dalje časa na pljučih. Bodi mu blag spomin!

— (Dr. Fran Schuselka,) znani urednik bivše „Reforme“, bode, kakor poroča glasilo dunajskega Grillparzerjevega društva „Patriot“ v dan 15. t. m. slavil svoj sedemdeseti rojstveni dan. Schuselka je političen značaj prve vrste od leta 1848. S svojim jeklenim peresom pripomogel je mnogo, da se je federalistična ideja v Avstriji ukoreninila. Kot pravičen mož potezal se je Schuselka vedno gorko za pravice avstrijskih Slavjanov, posebno tudi nas Slovencev. Ko je prišlo Taaffejevo ministertvo na krmilo, nehal je svoj list izdajati. Odslej uživa osiveli avstrijski domoljub v mirnem zatišji sad zmage, za katero se je mnogo let boril junaško, neustrašeno. Da bi bil dr. Schuselka centralist in „ustavoverec“, gotovo bi Dunaj, osobito „Concordia-Verein“, mej katerega ustanovitelji je bil Schuselka, hrupno slavil njega sedemdesetletnico, vsi ustavoverni listi bili bi polni Schuselkine slave. Tako pa bode za Avstrijo zasluženi mož, ker živi na Dunaji, tiho slavil sedemdeseti svoj rojstveni dan. Dr. Schuselka stanuje v Währingu, Hauptstrasse 2, pri Dunaji.

gledali, hvalili in grajali, kakor je bil kdo močnejši. Sever se izmuzne Burji in ubeži iz sobe — v vežo po brezovo metlo. Čas je bil, da se Burja ne prikaže več Severju pred oči, sicer bi — brezovka pela. Sever prileti z brezovo metlo v sobo, Burja poskoči skozi okno na vrt, po vrtu, čez plot na trato pred šolo, skozi vežo v šolo in zopet skozi okno, in Sever z brezovo metlo za njim. Pripodila sta se parkrat skozi sobo čez vrt in trato, ko se vrne cerkovnik in opazivši ju se skrije za priprte vežine duri. Burja prisope v vežo, opazivši cerkovnika se potuhne v kot. Sever prilomasti z brezovko v šolsko sobo. Dobro vedoč, da Burja nij šel skozi okno, se vrne v vežo in misleč, da je Burja skrit za vrati, v temi neusmiljeno zamahne z brezovo metlo po cerkovnikovej modrej glavi. Kaj se je zgodilo potem, ne bodem pravil. Našli pa so vsi trije, česar so iskali, cerkovnik, Burja in Sever; posebno pa Sever, ki je tako neprevidno ometel nesrečnega cerkovnika.

— (Briska podružnica veteranskega društva) pripravlja za 14. dan t. m. na Dobravem v gradu veselico z naslednjim sporedom. I. del: 1. Pozdrav predstojnika veteranske podružnice. 2. A. Nedved: „Pozdravljam te gorenjska stran“. Zbor z bariton-solom. 3. Igra: „Kje je meja?“. 4. A. Hajdrich: „Jadransko morje“. Zbor. 5. Dvogovor: „Cilinder in klobuček“. — II. del: 1. Kam. Mašek: „Nezakonska mati“. Alt-solo z glasovirom. 3. Deklamacija: „Orest“. 3. Igra: „Dva gospoda pa jeden sluga“. 4. Avg. Leban: „Domovina“. Zbor, duet in bariton-solo z glasovirom. Mej točkami svira veteranska godba. Pričetek veselice ob 6. uri zvečer. Vstopnine 20 kr. Veterani so vstopnine prosti. — Ob 9. uri zjutraj bode slovesna sv. maša v Biljani.

POZIVI!

Gledé na okolnost, da so literarna in glasbena dela pokojnega mojega očeta Miroslava Vilharja tako redka postala in da se nekoja v nijednej knjižarnici več ne dobódo, nij samo popolnem upravičena, temveč tudi jako nujna potreba, da se omenjena dela rešijo pogube potom nove izdave. Ker sem se jaz namenil, vsa dela svojega očeta urediti in skupno izdati, popolnega gradiva pa pri roki nijmam, pozivam najljudnejše vsa slovenska društva, vsa uredništva slovenskih novin in pojedine osebe, da mi k nabiranju manjkajočih mi del pripomorejo.

Manjkajo mi naslednja dela: 1. Koledar, ako se ne motim, za leto 1851, v kojem so bile tudi mnoge pesni; 2. Koledar, pod imenom „Sloga“ (okolo 1862), v kojem je bila mej drugim šaloigra „Slep nij lep“; 3. Koledarček (okolo 1869) malega formata, v kojem so bile mimo druge tvarine tudi teksti mnogih uglasbenih pesnij; 4. Politični časnik „Naprej“, v kojem so bile nekatere pesni, kakor tudi vsi oni časniki, za koje je pokojni pisal; 5. Pesni njegove, tiskane pri R. Milici; 6. Gledaliških iger III. in V. snopič; 7. Po dramatičnem društvu v Ljubljani izdani igri: „To sem bil jaz“ in „Strijček“; 8. Rokopis „Slike poslancev“, koji je valjda v rokah g. dr. Bleiweisa; 9. Četiri glediške igre; drame in šaljive igre, koje hrani v rokopisih slavno dramatično društvo v Ljubljani; 10. Mnoge uglasbene pesni, ki jih pojedina društva v rokopisih imajo.

Mimo navedenih del bode po mojej misli še mnogo družih v rokah pojedinih osob in njegovih prijateljev, koje ovim potom naprosim, da mi je prepustijo. Ker sem si prevzel, v ovih dveh prazninskih mesecih delo dokončati, je moja iskrena želja, da se slovenski rojaki in čestitelji mojega očeta pobrinejo, da omenjena manjkajoča dela kakor hitro mogoče prejmem. Kar se tiče glasbenih del, nadajam se, da mi slavna „Glasbena matica“ svoje pomoči ne bode odrekla.

Ob jednom umoljavam vse slovenske novine, da ovi poziv ponatisniti blagoizvolijo.

V Karlovcu 4. avgusta 1881.

F. S. Vilhar,

ravnatelj gradske glasbene škole v Karlovcu.

POZIVI!

Gospodje pevci, kateri menijo o svečanosti dné 7. t. m. v Dolenjem Logatci sodelovati pri petji, prosijo se s tem, naj vsakateri prinese note dotičnih pesnij s seboj in se tudi gotovo udeleži skupne skušnje ob 1. uri popoldne.

V Dolenjem Logatci, 2. avg. 1881.

Adalbert Ribnikar.

Razne vesti.

* (Solnčni žig je umoril) v malo dneh okolo 300 ljudij v severno ameriških državah. V mestu Daytonu umrlo je jeden sam dan 30 osob.

* (Dvema Poliakinjama,) ki sta se te dni peljali iz Pariza proti Koloniji, bila je ukradena velikanska svota 600.000 frankov!

* (Ogenj pod zemljo.) V South Schieldu na Angleškem je uže pred devetimi leti gorel ogenj pod zemljo, ter se je zadnje dni zopet ponovil. Zemlja je na več mestih zelo vroča. Stanovalci, katerim je pod nogami gorel ogenj, kopali so velike jame in vodo vanje ulivali, misleč, da tako ogenj pogase.

* (Parnikov) je letos na svetu po statistiki, katero priobčuje Veritas, 6392, kateri moreja naložiti 6,475.198 ton blaga. (Tona ima 20 starih centov). 23 držav ima parobrode; največ jih ima Anglija in sicer 5787, ki lahko nalože 4,265.619 ton blaga. Avstrijsko-ogrsko je v desetej vrsti ter ima 182 parnikov z 93.142 tonami. Lansko leto je bilo 5897 parnikov, tedaj so se letos pomnožili za 495 najbolj na Angleškem in v severnej Ameriki.

* (Jednajst debelih let.) Profesor Fritz v Turicah na Švicarskem prorokuje jednajst debelih let, posebno vina in žita bodo kmetovalci v izobilji pridelovali; on sklepa to iz gotovih dob, ki se praviloma vračajo in se ujemajo z dobami solnčnih marog. Po Fritzo-vem prorokovanju tedaj še ne more tako hitro biti konec sveta, ker zdaj še le nastopijo debela leta, katera ubogim našim kmetom prav iz srca želimo.

Tržne cene

v Ljubljani 6. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 45 kr.; — rež 5 gld. 34 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gld. 20 kr.; — prosó 5 gld. 03 kr.; — koroza 5 gld. 40 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 87 kr.; mast — gld. 80 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 95 kr.; — slame 1 gld. 61 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gld. 60 kr.; — mehka 4 gld. 20 kr.

Dunajska borza 6. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	78	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	85	"
Zlata renta	94	05	"
1860 drž. posojilo	132	25	"
Akcije narodne banke	833	—	"
Kreditne akcije	368	20	"
London	117	55	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	32	"
C. kr. cekini	5	50	"
Državne ma. ke	57	35	"

Božjast

ozdravlja pismeno specialni zdravnik **dr. Killisch** v **Draždanah** (Dresden, Sachsen). Za velike uspehe (8000) velike medalje znanst. društ. v Parizu. (430—2)

Málin

se daje v **najem** ali pa se **proda**; tečajev ima pet. Natančneje se zvé v **Dolu** (Zaboršt) št. 1. (449—1)

Fran Kaiser,

puškar v Ljubljani,

Židovska ulica (v hiši gostilnice „pri lipi“), priporoča svojo novo vstanovljeno zalogo dobro do-
skušenega in popolnem zanesljivo izdelanega

orožja vsake vrste

po najnovejših, dobro pripoznanih zistemih in konstrukcijah: Daleč streljajoče **Lancaster**-, **Central**-, **Lefauchaux**- in **perkuzijske puške**, **lovske puške**, **pištole**, **risalice za streljanje v salonsko in vrtno tarčo**, **samokrese**, **patrone**, **londonske in pariške pribitke**, **užigalne kape**, **najboljše drobe**, **lovske priprave vsake vrste**, **basalno in snažilno robo**, **lovske čutare**, **lovske torbice**, **cartouchières**, **ovratnike za pse in vrvice**, **biče**, **etuis** in **kasete za puške**, **vlagališča**, **lovske stole**, **lovske rogove**, **jatagane in lovske nože** itd. itd. (443—1)

Za vse se popolnem jamči in cene so zelo nizke. Vsa naročila se oskrbé točno in neugaja-
joče se z veseljem zamenja ali brezplačno premeni.

Tudi se tu vse v to stroko spadajoče **reparature** natanko in cenó izvrše.

P. n.

Jemljemo si čast s tem javljati, da je naš dozdanji zastopnik gospod **Fran Schantel** vs. ed prijaznega sporazumljenja odložil naše zastopstvo in da smo to izročili lekarju gospodu

VILJEMU MAYR-ju,

ki bode od zdaj naprej oskrboval vse z onim zvezane agende in dajal tega se tičoča pojasnila.

Na Dunaji, dne 1. avgusta 1881.

(444—1)

Ravnateljstvo
društva „ANKER“, zavarovalnice za življenje in rente.

Clanthus Dampieri

vidi se zdaj cvetoč drugič jedino le v mojem vrtu, poljanske ulice št. 12. P. n. prijatelje cvetic vabi, da si ogledajo to izredno in redko krasoto

udani

Alozij Korzika,
cvetličar.

(487—1)

H. Lanz-ova fabrika

Pariz — Mannheim — Beč
priporoča svoje znane kmetijske stroje vsake vrste,
zlasti izborne (446—1)

ročne-mlatilnice in slamo-reznice

po najnižjih cenah.

Zastopništvo in zaloga
pri

A. DEBEVEC-u,

v Ljubljani, Rimska cesta (Gradišče) št. 19.

Ceniki gratis in franko.

Tucl.

5. avgusta:

Pri **Stonu**: Hrovatin, Wickmayer,
Anderlich Anton, Anderlich Gvido iz
Trsta. — Hirschler z Dunaja. — Ma-
rotti iz Reke. — Tonsič iz Rakeka.
Pri **Matet**: Ehmer iz Grada. —
Hafner iz Zagreba. — Sandor, Wengraf
z Dunaja. — Weiss iz Gorice.
Pri **avstrijskem cesarju**: Šašelj
iz Mokronoga. — Britto iz Maribora.

Bergmanovo

mjilo zoper pege,

s katerim se pege **popolnem** odpravijo; 1 kos
45 kr. Prodaja **Jos. Svoboda**, lekarnar v Ljubljani,
na Prešimnovem trgu. (166—20)

2000 gld.

lahko na leto zaslužijo **gostilničarji** in **kupčevalci**.
Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem
podvzetju: **F. Schlosser, Trst.** (419—14)

Novejše sodbe zdravniških avtoritet o

FRANZ JOSEF' BITTERQUELLE,

(Fran Josipova grenka voda),

priznana najboljše od vsake druge grenke vode.

Prof. dr. Alojzij Valenta, vodja deželnega zavoda
za bolne, norišnice in porodišnice v Ljubljani:

„Fran Josipova grenka voda obnese se, povžita od 150—200 gramov, kot prijetno
in ne prehitro razpuščajoče sredstvo. Razen tega ima pred drugimi rudninskimi
vodami, ki so za čiščenje čreves, še to prednost, da to svrhu doseže lahko in se
bolnik ne čuti neprijetno. V Ljubljani, 1. junija 1880.“

Prof. dr. A. Breisky, Praga: „Fran Josipova grenka voda zavzima
se jo po malem tudi dolgo časa použiva, odlično mesto med drugimi grenkimi
vodami. Praga, 19. avgusta 1879.“

Štabni nadzdravnik dr. Ferd. Hauelsen, Ljubljana:

„Uže čestokrat omenjene prednosti te vode so se dobro obnesle tudi pri rabljenju
v oddelkih. C. kr. vojaška bolnica, 7. aprila 1879.“

C. kr. vodja bolnice dr. Lorinser, Dunaj: „Pozornost vzbuja Fran
Josipova grenka voda s
tem, ker ima prijetno lastnost, da gotovo upliva, tudi če se jo zauživa samo malo,
in ne dela nič nadležnosti. Dunaj, 1877.“

C. kr. občna bolnica, Dunaj: V. med. odd. Prof. dr. Drasche. —
„Izvrstni vspehi so se dosegli pri prehlaj-
jenju v želodci in črevesu, boleznih na pljučah, zaprtju, neslasti do jedi, pri vredih,
zlatelj žili in ženskih boleznih. Dunaj, 1878.“

Prodaje: **Peter Lassnik, J. Luokmann** in lekarni **Viljem Mayr** in
(365—5) **G. Piccoli** v Ljubljani,

ter vse lekarne in zaloge rudninskih voda. Opise te vode itd. pošilja
zastonj **razpošiljevalno vodstvo v Budapešti.**

Lepo stanovanje

za mestne ljudi, kateri želé dober zrak na deželi uživa-
vati, se dá v **najem** za dva meseca, dve sobi ali
tudi več, štedilno ognjišče v kuhinji, lep hodnik, na
katerem je celi dan senca. Pogoji so ugodni. Prosto
je 15. t. m. to stanovanje.

Lašče, dne 2. avgusta 1881.

(448)

Jerica Grebenec.

V Ljubljani, kongresni trg št. 7

prodajale se bodo od danes dalje naslednje reči, na katerih **dobroto** in **nizko ceno** posebno opozorujemo. — Za **rečnost** jamči
dobro ime naše dolgoletne firme:

KASTNER & OEHLER z DUNAJA.

Velika zaloga trakov, špic in svilenega blaga.

Velika izbirtka španskih špic in španskih špienih robcev. — Bogata zaloga vezenih trakov, vlog in začetih vezenin.

Cene za meter v avstr. velj.

Te se vidijo na blagu in so cenó določene.

Platneno blago in blago za hišno opravo.

4/8 Riesen-platno	—15
4/4 Römerstadtsko platno	—20
4/4 Zwittavsko	—20
9/8 Domstädtersko	—23
5/8 Rumburška tkanina v 54 vateln. k.	—28
9/8 Posteljao platno brez šivi	—83
4/4 Atlas-gradel, modni trakovi	—28
4/4 Damast-gradel, najlepši dessines	—36
9/8 Gradei za matrace, trojna vrsta	—36
9/8 Rips za hišno opravo, priljubljeni vzorec	—95
4/4, 9/8, 6/4, 4/4 chiffons od 15 kr. više.	—31
Cic za hišno opravo, izvrstni vzorec	—15
Brisače, neobeljene	—23
„obeljene, gorsko platno	—21
Nanking 4/4 širok	—28
Julet bolji kot nanking 4/4 širok	—45
„„„„ 6/4 „	—8
Servijete, dessert	—15
„mizna oprava	—20
Rutice s pisanim robom	—17
Oxford za srajce, obleko	—23
Kalmuk	—48
Prti h kavi damastni vzorci	—40
Turške rutice	—15
Rutice za prah	—36
Jute tkanina za zagrinjala in hišno opravo	4.75
Jute zagrinjala, obrobjena z draperijo	3.20
Mizni prti, od surovega platna za 60 osob s	2.63
štirikrat vpognenimi naravnimi franžami	—38
Garnitura h kavi, modni damast s servijeti	—60
Pravi francoski Crepes mille fleurs Nouveautés	—37
8/4 Posteljno bombažno platno	—20
Platna za obleko, izvrstna pralna, marin-modra	—25
Platnene rutice, Irlandske	—5
„s krasnim, prav mod-	—26
nim obrobkom	—27
Rutice za otroke	
Platna za obleko, surov Belfast	
Belgijska platna, dublirana	

Rutice h kupicam, bordirane	—20
Gradel za hišno opravo, pisan Dessines	—36
Zamet za hišno opravo v vseh bojah, najtežji	1.85
izber	—21
Telephon za otroke	—21
Francoski zephir za obleko	—31
Satins za obleko, najnovejši Dessins	—1.70
Primerjene Creton-obleke	
Bela špicna zagrinjala, velika zaloga od 25 kr.	
više.	
Velika izber mizne oprave posteljnega platna	
in 54 vatelnih Rumburg-platen.	
Žensko perilo.	
Corsette, bogato vezljane	—95
Ženske srajce, bogato olupšane gld. 85, 1.10, 1.40	—95
Ženske hlače	—88
Suknjice z Volants od surovega platna, krasno	
olepšane	
Modno blago.	
Diagonal pomladna сезона	—23
Barege, gladek in barvan	—15
Trinitno blago	—28
Cvrno modno blago	—32
Beige, čisto volnen, gladak in faconiran	—23
Orleans, črn in barvan	—36
Toulée, mehak in voljan	—46
Rrocate, novi, različni vzorci	—28
Mozambik, čisto ovčjevolneno blago	—36
Pralno modno blago, čisto platneno	—83
Cachemir, indijski, vse barve	—36
Imperial-Rayée	—43
Moires, izvrstne vrste	—90
Rizzi-zamet za modne vžitke	—38
Mille fleur, letno blago, zadnja moda	
Tepihi in sukneno blago.	
Tepih s kr. snim obrobkom	—26
„Cocos s traki	—36
„Jaquard	—41
„Manilla, Seagat	—52
„Rollandski	—60

Tepih Bambus, Hollandski	—90
Brnsko sukno za moške obleke in žensko toiletto	1.25
Cvrno blago, sprejano	1.25
Raznosti.	
Gobelin posteljne odeje z ozkimi progami	2.95
Posteljne odeje, prešite, Rouge in Cachemir	2.75
Piquet-odeje z franžami od gld. 2.95 više.	
Milanske svilene pliš-odeje à gld. 3.25 in 5.95.	
Organtini za podvleko od 68 kr. više.	
Bele ženske rokavice	—10
Potni plaidi za gospode in gospe	4.50
Flanela za tla na parketih	—36
Shirting, barvena zaloga	—18
Barchend za podvleko in obleko	—17
Dvojni barchend	—23
Vretenski cvir	—2
Dežniki z jeklenino	—88
„Cloth s prožilnikom	1.30
„prima kvaliteta	1.50
„svileni s tonking-palico in zvonce	3.—
Senčniki, za gospode	1.30
Solnčniki „platnjeni z obrobkom	1.50
Solnčniki, neizmerno velika izber. Če se jih	
vzame več, se dá odbitok.	
Srajce za gospode, Oxford	—58
„„„ z gile-prsi	—95
„„„ vezljanimi prsi	1.30
Creton-solnčniki	—90
„s špicami	1.10
Svileno blago in zameti.	
Težek angleški patent-zamet	—70
Barvan modni-Rayée-zamet	—90
Faille Double envers Satin, Faille Cachemir v	
kosih in ostankih.	
Faille de Lyon, surah in atlas v najnovejših	
v najnovejših barvah.	
Primerjene svilene Foulard-obleke	9.50
Ombre-trakovi. — Svilene-špične-rutice od	
60 kr. više.	

Razen gori omenjenega blaga so še druge reči na prodaj, ki se pa zaradi pomanjkanja prostora niso posebno naznanile.

Prodajalnica je:

V Ljubljani, kongresni trg št. 7.

(445—2)